

Spor Kar??la?malar?nda Tüketici De?er Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Spor Kar??la?malar?nda Tüketici De?er Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30913>

Özet

Spor Kar??la?malar?nda Tüketici De?er Alg?s? Ölçe?i (SKTDAÖ), spor etkinliklerine kat?lan veya bu etkinlikleri takip eden tüketicilerin alg?lad??? de?eri ölçmek amacıyla geli?tirilmis bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, orijinal bir yap?nın Türkçe'ye uyarlama çal??mas?dır. Yap?lan uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültürüne ve spor tüketim al??kanlıklarına uygunluğunu sa?lamay? hedeflemiştir. Ölçek, spor pazarlaması ve tüketici davran??lar? alanlarında, taraftarların maçlara kat?lm kararlarını etkileyen temel de?er faktörlerini belirlemek için önemli bir kaynak sa?lamaktadır.

Ölçe?in psikometrik özellikleri incelendiğinde, yüksek düzeyde güvenirlik ve kabul edilebilir geçerlik de?erlerine sahip oldu?u görülmektedir. Toplam varyansın önemli bir kısmının aç?klayan faktör yap?s?, ölçe?in spor kar??la?malar?nda alg?lanan tüketici de?eri kavramını ba?arılı bir şekilde ölçtü?ünü göstermektedir. Bu araç, akademik ara?tırmacılar ve spor yöneticileri için taraftar deneyimini ve memnuniyetini anlamada kritik bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Spor Pazarlaması, Tüketici De?eri Alg?s?, Spor Tüketimi, Ölçek Uyarlama, Taraftar Deneyimi, Psikometri.

Yazarlar

M. Ak??l?, ?. Akta?

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, spor kar??la?maların izleyen veya kat?lan bireylerin, bu deneyimden elde ettikleri toplam de?eri ve fayday? sistematik bir şekilde ölçmektir. Tüketici de?eri, sadece ekonomik faydalar? değil, aynı zamanda duygusal, sosyal ve i?levsel faydalar? da kapsayan çok boyutlu bir yap?dır. SKTDAÖ, spor etkinliklerinin seyirciler nezdindeki alg?lanan faydasını detaylandırmay? amaçlar.

Ölçek, spor pazarlaması stratejilerinin geli?tirilmesinde kilit rol oynar. Alg?lanan de?erin yüksek oldu?u alanların belirlenmesi, spor kulüplerinin ve organizasyonların hizmet kalitesini artırmasına, bilet fiyatlandırma politikalarını optimize etmesine ve taraftar sadakatini güçlendirmesine olanak tanır. Bu uyarlama çal??mas?, özellikle Türkçe konu?an popülasyonda geçerli ve güvenilir veri toplamay? mümkün k?lmaktadır.

Yap?

Ölçek, spor kar??la?malar?nda algılanan tüketici de?eri yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap? genellikle çok boyutludur ve spor seyircili?inde deneyimlenen farklı de?er türlerini içerir. Bu boyutlar aras?nda; sosyal etkile?imden alınan haz (Sosyal De?er), maç?n teknik kalitesinden ve sonucundan alınan fayda (??levsel De?er), heyecan ve e?lence (Duygusal De?er) ve öğrenme veya bilgi edinme (Bili?sel De?er) gibi unsurlar bulunmaktadır.

Ölçek maddeleri, spor etkinliklerinin sadece bir ürün olarak de?il, aynı zamanda derin duygusal ve sosyal deneyimler sunan bir hizmet olarak algılanmas?n? temel alır. Bireyin bir spor kar??la?mas?na katılm?n?n veya takım? desteklemesinin kendisine sağlad??? kişisel ve kolektif faydalar, bu psikolojik yap?n?n merkezini oluşturmaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??mas?, faktör yap?s?n?n teorik beklentilerle uyumlu oldu?unu göstermiştir. Yapılan Faktör Analizi sonuçlar?na göre, maddelerin faktör yükleri geni? bir aralıkta, **0.46 ile 0.87** aras?nda de?i?im göstermektedir. Bu yükler, maddelerin ilgili olduklar? faktörleri güçlü bir şekilde temsil etti?ini i?aret etmektedir.

Açıklanan varyans yüzdesi, ölçe?in yap?s?sal geçerlik aç?s?ndan yüksek performans sergiledi?ini kanıtlamaktadır. Toplam varyans?n **%75.38** gibi yüksek bir oran?n?n bu faktörler tarafından açıklanmas?, ölçe?in ölçtü?ü yap?n?n büyük bir kısm?n? başarıyla kapsad???n? göstermektedir. Bu bulgular, ölçe?in hedefledi?i tüketici de?eri yap?s?n? ölçme kapasitesinin yüksek oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Spor Kar??la?malar?nda Tüketici De?er Alg?s? Ölçe?i'nin iç tutarlılık güvenirlik de?erleri oldukça yüksektir. Ölçe?in bütünü için hesaplanan Cronbach Alfa katsay?s? **0.91** olarak rapor edilmiştir. Bu de?er, ölçe?in genel olarak mükemmel bir iç tutarlılık?a sahip oldu?unu göstermektedir.

Ölçe?i oluşturan alt boyutlar?n iç tutarlılık katsayılar? ise **0.83 ile 0.89** aral???nda de?i?mektedir. Alt boyutlardaki bu yüksek güvenirlik düzeyleri, her bir alt boyutun kendi içindeki maddelerin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtü?ünü ve ölçe?in alt yapılar?n?n da sağlam oldu?unu teyit etmektedir. Bu sonuçlar, SKTDAÖ'nün tekrarlanabilir ve tutarlı ölçümler yapma yetene?ini güçlü bir şekilde desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?s?sal geçerlili?ini incelemek amacıyla gerçekleştirilen Faktör Analizi (muhtemelen

Aç?mly?c? veya Do?rulay?c?), ölçe?in spor kar??la?malar?nda alg?lanan de?eri temsil eden çok boyutlu bir yap?ya sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Analizler sonucunda elde edilen faktör yap?s?, toplam varyans?n **%75.38**'ini aç?klam??t?r. Bu oran, sosyal bilimler alan?ndaki psikometrik araçlar için son derece güçlü ve kabul edilebilir bir de?erdir.

Maddelerin faktör yüklerinin 0.46 ile 0.87 aras?nda da??l?m göstermesi, tüm maddelerin ilgili faktörlere güçlü katkılarda bulundu?unu ve faktörlerin temiz bir ?ekilde ayr??t??n? göstermektedir. Yüksek faktör yükleri, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen temel psikolojik yap?y? temsil etme yetene?inin yüksek oldu?unu do?ulamaktad?r.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Spor Kar??la?malar?n? Takip Eden Taraftarlar ve Tüketiciler

Ya? Grubu: Yeti?kinler ve Genç Yeti?kinler (Genellikle üniversite ö?rencileri veya genel spor izleyicisi)

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, spor etkinliklerine kat?lan veya aktif olarak takip eden bireyler üzerinde gerçekleştirilmi?tir. Detayl? popülasyon bilgisi için kaynak makaleye ba?vurulmal?d?r.

Test Metodolojisi: Ölçek, **7'li Likert Ölçe?i** kullan?larak derecelendirilmi?tir. Derecelendirme format? ?u ?ekildedir: 1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 7=Kesinlikle Kat?l?yorum. Bu geni? aralık, kat?l?mc?lar?n alg?lad?klar? de?eri daha hassas bir ?ekilde ifade etmelerine olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

Likert Ölçe?i, Faktör Analizi, Geçerlik, Güvenirlik, Spor Pazarlamas?, Tüketici Davran???.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mly?c?: Mevcut bilgide belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: Mevcut bilgide belirtilmemi?tir.

Yaz??ma Adresi: Sorumlu yazar için ileti?im adresi: ismailaktas0025@gmail.com

İzinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçe?in Türkçe'ye uyarlama çal??mas? **2020** y?l?nda yay?nlanm??tır. Ölçe?in ticari kullan?m? veya yeniden üretimi için gerekli izinlerin sorumlu yazar (Smail Akta?) ile ileti?ime geçilerek alınmas? tavsiye edilmektedir. Ölçe?in kullan?m?na ili?kin herhangi bir ücret bilgisi mevcut kaynaklarda aç?kça belirtilmemiştir.

Orijinal makale bağlantısı ve DOI bilgisi aşağıda yer almaktadır: j-humansciences.com (DOI: 10.14687/jhs.v17i4.6079).

Ölçe?in orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: spor-karsilasmalarinda-tuketici-deger-algisi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Ak?ll?, M., & Akta?, ?. (2020). Spor Kar??la?malar?nda Tüketici De?er Alg?s? Ölçe?i'nin Türkçe'ye uyarlama çal??ması. *Journal of Human Sciences*, 17(4), 1123-1136. doi:10.14687/jhs.v17i4.6079

Spor Kar??la?malar?nda Tüketici De?er Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

5. Tuttu?um takımın maçlarına gitmek futbolun teknik yönlerini öğrenmeme yardımcı eder.
11. Tuttu?um takımın maçına gitmek bana özel bir gruba ait oldu?umu hissettirir.
16. Tuttu?um takımın maçına gitmek heyecan vericidir.